

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Methodvs Expeditæ Confessionis Tum pro Confessarijs, tum pro Pœnitentibus

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1657

Cap. IX. Circa Octavum Decalogi præceptum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41773

CAPVT IX.

Circa Octavum Decalogi
Præceptum.

§. 1.

*De Contumelia, Detractione,
Judicio temerario.*

Falsò testari contra alium quem non solum quis solet in iudicio, sed etiam extra; ac propterea huc reducimus peccata conviciandi, infamandi, detrahendi, &c.

Sed jam per occasionem nonnulla tetigimus de contumeliis, deque detractionibus cap. 1. §. 8. num. 53. Qua ratione scilicet qui unico contestu contumelias varias, variasque detractiones contra eundem committit, unico peccato peccet; & §. 9. num. 63. qua ratione qui unica

N 5 detra-

detractione multos simul læsit,
 unico item peccet peccato, &
 cap. 7. §. 5. & 6. qua ratione in-
 juria, contumeliaque jactæ
 contra parentes, consanguini-
 neos, aliosque inter se differant.
 Cetera igitur, quæ pro nostro
 instituto supersunt, in præsentia
 tuo in loco sic habe.

2. Quamvis detractio in una
 materia graviori inferat majus
 nocumentum, quam in alia mi-
 nus gravi, qui excessus explicari
 in Confessione non posset,
 nisi explicando materiam detrac-
 tionis, & conditionem perso-
 næ, cui detrahitur, an v. g. Pro-
 ximus infamatus fuit, ut hereti-
 cus, an ut fur, an ut sodomita
 & rursus an infamatus fuit Rex,
 an Episcopus, an Sacerdos; Im-
 mo nisi explicetur etiam, & nu-
 merus eorum, coram quibus de-
 trahitur, acrius enim offenditur
 proximus si coram decem, quam
 si coram duobus de illo detra-

habet

has; tamen cum hæc & similia
 culpam aggravent quidem, sed
 intra eandem speciem; non sunt
 necessariò in Confessione & de-
 claranda, nec à Confessario in-
 terroganda, satisque erit si dica-
 tur in hunc modum; graviter
 infamavi, detraxi, convicia con-
 tuli, ter, vel quater, & cetera, si-
 ne necessitate explicandi; an
 in iniuria, in convitio, in detra-
 ctione dixerim proximum esse
 hæreticum; seu homicidam, seu
 furem, vel explicandi affuisse
 præsentem duos, vel decem; vel
 denique significandi eum, con-
 tra quem egi, fuisse Regem, vel
 Sacerdotem excipe nisi fuisset
 Parens, vel alius ex dictis dicto
 cap. 5. §. 5. & 6.

3 De iudicio temerario, idem,
 propter eandem rationem sen-
 tiendum erit; nam quia bona
 existimatio, quæ per iudicium
 temerarium maculatur, semper
 est eadem in genere moris satis,

N 6 eris

a De Luga
 de pœn. d.
 26. sec. 3. n.
 112. Mol.
 2. 5. de ju-
 stit. tr. 4.
 d. 19. n. 3.
 Azar 20. 5
 l. 3. c. 5.
 sub 1. 20
 l. i. q. 6.

erit dicere, toties in re grave te-
mere iudicavi.

4 Diximus supra cap. 1. §. 8.
n. 53. eum, qui unica continua-
tione locutionis, multas detra-
ctiones de eodem exhibet, unice
peccare. Iam quid, si unica si-
mili continuatione locutionis,
detrahat quis multis, v. gr. tri-
bus personis Petro, Paulo, An-
tonio.

Respondeo, si unica locutio-
ne, hoc est unicum recensendo
factum, tres illos offendat, satis
est dicere; *6 De pluribus semel*
ib. n. 135. detraxi; siue illi plures fuerint
tres, siue quatuor, siue decem.
At si in eadem confabulatione,
nunc Petro detrahis, mox ad in-
famandum Paulum sermonem
convertas, &c. diversa mala de
singulis proferens, credo debere
exprimi tres detractiones sigil-
latim, licet enim continuatio
fiat confabulationis, nihilomi-
nus numero differuat, ejusmodi
detra-

detractioes, sicuti differre numero diximus, tres copulas cum eadem, vel diversa foemina, continuatim eadem nocte habitas.

§ Petes, differtne specie falsum defectum proximo imponere; & verum, sed occultum pro palare? Respondeo, probabile est esse non differre, atque adeo non necessario in Confessione declarandum: quia utrumque unam, eandemque bonam laedis existimationem.

c. Molin. d. 26. n. 8

6 Adverte hic denique duo. Primò posse detractioem per accidens esse contra alias virtutes praeter justitiam, & tunc sine dubio id esse Confessoribus aperiendum, v. g. si praevides ex tua detractioe proximum incursum damnium in vita, honore, bonis, tunc detractio, cum non solum sic proximi famam commaculans, sed tale detrimentum insuper afferens; illam novam

N 7 malitiae

malitiæ speciem inducat necesse est.

Quid si prævideas quod dum detrahis de Petro coram Paulo, Paulus gaudebit de illius gravi malo? Respondeo tunc etiam te peccare contra caritatem, cui scandalum speciale præbes, eoque modo explicandum; quo diximus dum de scandalo egimus c. 1. §. 57.

7 Secundò adverte differre Detractorem à Sufurrone; susurro enim est, qui detrahendo, pacem & concordiam interturbat; cum detractor ab hoc abstrahat; susurro ergo cum accumulet supra læsionem famæ, discordiarum seminationem; addit aliam speciem culpæ contra caritatem, quæ subjici omninò clavibus debeat.

*d De Lug.
de just. &
jure to. 1.
d. 15. sect.
3. n. 4.*

Quoad restitutionem famæ læsæ, non est nostrum hic disputare; sicuti nec disputavimus de restitutione bonorum in furro;

nec de aliis, quæ nequaquam proximè faciunt ad expediendam Confessionem, quæque ab auctoribus sunt suis in locis exposcenda.

§. 2.

An in Confessione manifestari socius peccati possit.

8 **H**Oc quidem nostrum est munus, breviter excutere, ex quo tum Pœnitentes, tum Confessarii aliquam trahunt facilitatem expeditæ Confessionis.

Primò ergo dubitatur. An debeat quis aperire Confessario complicem sui peccati cum infamia ejusdem complicitis? v. g. peccavit cum matre, an debeat explicare incestum, arque consanguinitatem Confessario, qui novit pœnitentem, aliam consanguineam, vel affinem non habere,

a Suar. de
pœn. d. 34.
sec. 2. Vas.
de pœn. q.
91. Conim.
de pœn. d.
7. dub. 9.
pluresque
alii ab
ipsis cit.

habere, nisi matrem? Respon-
deo, si commodè quis potest ad-
ire, vel expectare Confessarium,
qui matrem prædictam non ag-
noscat, ad id obligatur; si ni fa-
xit, peccabit cum onere restitu-
tionis famæ apud Confessarium,
quia nemo licitè potest infamari
sine ulla necessitate. At si com-
modè non potest puto obligari
ad declarandum complicem;
quamvis sequatur eiusdem com-
plicitis infamia apud Confessa-
rium. Ratio est ducenda ex in-
stitutione à Christo Domino fa-
cta hujus sacramenti, quam ego
sic explico.

9 Majus ego jus habeo ad
meam famam tuendam, quam
alter habet ad hoc, ut ego con-
servem ejus famam; sed jus,
quod ego habeo ad famam
meam, non me excusat, ne ape-
riam Confessori scelera mea, li-
cet cum meæ famæ diminutio-
ne; ergo neque alterius jus me
excu-

confababit, ne aperiatur ejusdem scelera, licet cum diminutione ejus famæ. Minor est certa: Major, præterquam quod admittitur communiter ab omnibus: Probatur, nam propterea possum ad meam famam tuendam, alium infamare, vera ejus occulta crimina manifestando. Vnde Reus licitè infirmat testimonia aliorum contra se, revelando eorum occulta scelera, ut Lessius docet, b & alii; Fatendum ergo ita *b Lessc.*
Christum Dominum voluisse in- *31. dub. 1.*
stituere hoc pœnitentiæ sacramentum, ut non haberetur ratio nec fame propriæ, nec (quando id necesse fuerit) famæ alienæ.

10 At de jure naturæ est, non infamare proximum. Respondeo ita sanè, sed quando infamare non est necessarium; nam quando est necessarium, & ex alia parte adest veritas delicti, quod est exprimendum, nego esse

se

se de jure naturæ non infamare. Cum igitur occultum peccatum proximi aperire sit aliquando necessarium, ut omni meliori modo, quo potest, Reo illi, ejusque vitæ corporali, consulatur, & in nostro casu, de quo agimus, sit necessarium, ut pœnitenti ejusque spirituali commodo prospiciatur; mirum non erit si in talibus casibus proximi fama posthaberi possit.

11 Petes quantum temporis obligabitur quis expectare Confessarium, qui complicem non cognoscat in casu dicto num. 8. Respondeo communiter non plus quam unum vel duos dies: quia magnum esset incommodum eum, quia animam peccato infectam habet, diutius expectare debere remedium divinæ reconciliationis, quod alias per contritionem obtinere difficile est.

12 Petes secundò; si quis, pro

*c De Lug.
de pœn. d.
16. sect 7.
n. 416.*

pter solam consolationem, quam
sentit ab amico, vel docto Con-
fessario, nollet alium expectare,
vel quærere, possitne, citra
aliam causam, complicem ei-
dem Confessario declarare.

*dReginal.
referens
Cajet &
Nav. l 4.*

13 Respondeo probabile esse
posse. Ratio est Primò quia non
desunt Auctores, qui defectum
proximi uni, vel duobus viris
prudenter manifestare, docent

*n. 75. in-
clina Less.
l. 2. c. 11. n.
70. Nec
reprobat*

non esse saltem mortale, multo
magis ergo si manifestes propter
consolationem spiritualem uni
Confessario. Secundò, quòd vi-

*Azor. 10 3
l. 5. c. 9. q. 1.
ait enim
contrariã
sent. sibi*

deo passim fideles, etiam timo-
ratos, non esse sollicitos de com-
plicibus tacendis Confessario.
Vnde putandum est omnes fide-

*magis pla-
cere, ergo
& hæc pla-
cet & pro-
babilem*

les in id consentire, suæque fa-
mæ (quando vel est necessa-
rium, vel pœnitenti aliqua tan-
dem ratione commodum) cede-
re voluisse. Ego profectò eum,
qui bona fide, etiam cum com-
modè potest alium Confessa-

*docet esse
Tanner. 2.
2. d 4. q.
78. dub. 7.
n. 138.*

rium

rium adire, tamen non adit, si
 aliud damnum non consequitur,
 nisi denigratio famæ proximi;
 condemnare de peccato non pos-
 sem, nec eundem ad restituen-
 dam famam apud Confessarium
e Fagun. 2 obligarem. *e* Tertio, quia si
Ecc præc. aliquis *f* maritum ^{cum} uxore pru-
l. 5 c. 1. n. 5 denti, quæ prudenter creditur
docens so- non oblocutura, de alterius oc-
lū esse cons culto gravi defectu confabulan-
fil. hac in tem à mortali excusat; cur non
requerere filiam cum Patre spirituali, ob-
aliū Conf. suam consolationem confitem-
ignotum. tem? Quarto, quia complex,
f Regin. quando peccat, videtur cedere
modo cit. juri suo: scit enim dum cum so-
 cio peccat, tale peccatum à socio
 in Confessione fore aperien-
 dum. Quinto, quia, qui Sacer-
 doti confitetur; non homini, sed
 Deo cuncta cognoscenti, defe-
 ctus proximi enarrat. Video ali-
 qua ex his argumentis vel non
 esse valida, vel nimis probare;
 probant enim id fieri etiam sine
 ulli

necessitate, vel commoditate, posse: hoc, inquam, video, sed tamen ex illis omnibus doctrinam nostram probabilem fieri, etiam video. Non inficior tamen contrariam sententiam à multis DD. in praxi tutiorem judicari.

14 Dubitatur secundò de objecto peccati pœnitentis; v. g. filius dat venenum matri gravidæ ex adulterio; An filius possit fateri ejusmodi peccatum cum suis circumstantiis Confessori, qui matrem novit, quique ex tali Confessione de ejusdem adulterio cognitionem habebit: quo casu, ut vides, mater non est complex peccati filii, sed solum materia, seu objectum. Respondeo sub g iisdem limitationibus posse, quibus dictum est modo de Complice. Ratio est eadem, quæ ibidem dicta.

g Con. inc.
d 7. du. 9.
n 92.

15 Dubitatur Tertio de peccato veniali, (& propter eandem

dem

dem rationem) de mortali alias ritè confesso; An scilicet si quis confiteri velit peccatum suum veniale, vel mortale alias ritè absolutum, unde graviter sit infamandus complex, possit id facere apud Confessarium complicem cognoscentem v. g. soror, quam solam notam Confessario quis habet, fratrem sollicitat, an frater, qui venialem negligentiam in resistendo adhibuit, possit sororem prodere, ut suum tale veniale fateatur. Respondeo, cum non sit præceptum venialia confitendi, ideo si non apparet aliqua peculiaris ratio consolationis spiritualis, vel consilii, &c. caritas dicitur non esse eligendum h Confessarium cognoscentem complicem: si autem apparet: eligi poterit, ut ex supra dictis constat.

*h De Lug.
de pæn. d.
16. sec. 7.
n. 411.*